

1991 йил 1 январдан
чиқа бошлаган

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг газетаси

26 октябрь, пайшанба, 1995 йил
Сотувада эркин нархда. № 208 (1210)

МИНТАҚАВИЙ ХАВФСИЗЛИКДАН ЯЛПИ ХАВФСИЗЛИК САРИ

Нью-Йорк, 24 октябр. (Фахриддин Низо, ЎзА). Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг эллагинчи юбилей сессияси уз ишини давом эттирмоқда.

Бутун куннинг иккинчи ярмида Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримов Бирлашган Миллатлар Ташкилоти ташкил этилганига эллик йил тўлиши муносабати билан ўтказилган Бош Ассамблеянинг тантанали мажлисида

нутқ сўзлади.

Ўзбекистон Республикаси Президенти анжуман иштирокчиларига қарата мурожаат қилар экан, улар эътиборини Марказий Осиёда юзага келган муаммоларга қаратди. Хусусан, Орол денгизи муаммосини мазкур

халқаро ташкилот ва молиявий муассасалар кўмағисиз ҳал этиш мумкин эмаслигини таъкидлади. БМТ Хавфсизлик Кенгашининг Афғонистондаги минтақа барқарорлигига хавф солаётган биродарқушлик урушига барҳам бериш учун бу мамлакатга қурол-аслаҳалар олиб киришни тақиқлашга даъват этди. Президент, бундан ташқари, БМТ тузилмаларини ислоҳ қилиш йўлида Хавфсизлик Кенга-

шининг доимий аъзолари таркибини кенгайтириш, унга Япония ва Германия каби дунё сиёсатида етакчилик қилаётган мамлакатларни киритиш, ташкилот қабул қилаётган қарорларни ҳаётага тезроқ жорий этиш учун унинг Бош қотиби ваколатларини кучайтириш ва БМТнинг минтақавий халқаро ташкилотлар билан муносабатларини фаоллаштириш, тангликларнинг олдини олиш йўлида унинг мин-

тақавий тузилмаларини янада ривожлантириш лозимлиги тўғрисидаги таклифларни илгари сурди. Ялпи хавфсизликка, деда Президент, минтақаларда хавфсизликни таъминлаш орқалигина эришиш мумкин. Ўзбекистон Республикаси Президентининг сафари давом этмоқда.

БОЗОР ШАРОИТИГА
МОСЛАШИШ — ЗАМОН ТАЛАБИИлгари хабар қилинганидек, 24 октябрь кун
Республика Вазирлар Маҳкамасининг мажлиси бўлди. Мажлиси Республика Бош вазир А. Муталлов бошқарди.

Йилгилишда иқтисодий ислохотларни амалга оширишнинг тўққиз ойлик якунларини баҳолаш ва жорий йил охиригача ислохотларни янада чуқурлаштириш борасидаги кечиктириб бўлмайдиган вазифалар, халқ истеъмоли товарлари ишлаб чиқаришининг аҳоли, мазкур товарларни ишлаб чиқарувчи корхоналарнинг иқтисодий ва молиявий аҳолини янада яхшилаш, қиш мавсумига тайёр-гарликни тугаллашга доир чора-тадбирлар тўғрисидаги масалалар муҳокама этилди.

Мажлисида Бош вазир ўринбосарлари — «Ўзистек-болстат» давлат кўмитаси раиси У. Исмоилов, Молия вазир Б. Хамидов, шунингдек, Марказий банк бошқаруви раиси Ф. Муллажоновнинг муҳокама этилган масалалар юзасидан маърузалари тингланди.

Кайд этилдики, республикада шу йилнинг учинчи чора-тадбирида иқтисодий ислохотларнинг иккинчи босқичини амалга ошириш, макроиктисодий тизимни барқарорлаштириш, инфляция суръатларини пасайтириш, миллий валютани мустахкамлаш, аҳолини иқтисодий ҳимоя қилиш таъминлашга муайян ижобий ўзгаришларга эришилди. Ялпи ички маҳсулот ишлаб чиқариш шу йилнинг 9 ойида 99,5 фоизни ташкил этди. Инфляциянинг ўртача ойлик даражаси учинчи чора-тадбирнинг биринчи чора-тадбирида 14,1 фоиз, иккинчи чора-тадбирида 6,7 фоизга нисбатан 2,5 фоизгача пасайди.

Учинчи чора-тадбирида етиштирилган маҳсулотнинг умумий ҳажмида давлатга қарашли бўлмаган секторнинг улуши саноатда биринчи ярим йилликда 32,6 фоизга нисбатан 43,7, қишлоқ ҳўжалигида 93,2 фоизга нисбатан 97,7 фоизга ўсди. Барча сармоя маблағларининг қариб ярми давлатга қарашли бўлмаган мулк улушига тўғри келди. Халқ ҳўжалигида банд бўлган аҳолининг 63,6 фоизи ана шу секторда ишлади.

Саноатда сезиларли ижобий силжилашга эришилди. Учинчи чора-тадбирда маҳсулот ишлаб чиқариш ташкил этилди. 9 ой ичидаги ўсish даражаси ўтган йилдаги нисбатан 98,8 фоизни ташкил этди. Бу қўрсаткич биринчи ярим йилликка 93,8 фоиз эди. Базавий тармоклар корхоналари барқарор ишлади. Утган давр ичида янгидан ўзлаштирилган маҳсулотлар ишлаб чиқариш ҳажми 1994 йилдаги 0,3 миллиард сўмдан 2,4 миллиард сўмга өтди.

Қишлоқ ҳўжалигининг ялпи маҳсулоти 20,8 миллиард сўмни ташкил этди, бу ўтган йилги даражадан 8,6 фоиз ошди. Қишлоқ ҳўжалигининг деярли 1 миллион тоннага ёки 1,5 баравар кўпайди.

Инвестиция дастури янада амалга ошириш ташкил этилди. Жорий йилнинг 9 ойи ичида 50,5 миллиард сўм сармоя маблағи ўзлаштирилди.

Ташки савдо обороти ўсишда давом этмоқда. Ташки савдо балансида 319,3 миллион АҚШ доллари эришди. Ижобий сальдога эришилди.

Маърузаларда таъкидландики, иқтисодий ислохотларни янада чуқурлаштириш борасидаги кечиктириб бўлмайдиган вазифалар, халқ истеъмоли товарлари ишлаб чиқаришининг аҳоли, мазкур товарларни ишлаб чиқарувчи корхоналарнинг иқтисодий ва молиявий аҳолини янада яхшилаш, қиш мавсумига тайёр-гарликни тугаллашга доир чора-тадбирлар тўғрисидаги масалалар муҳокама этилди.

Мажлисида Бош вазир ўринбосарлари — «Ўзистек-болстат» давлат кўмитаси раиси У. Исмоилов, Молия вазир Б. Хамидов, шунингдек, Марказий банк бошқаруви раиси Ф. Муллажоновнинг муҳокама этилган масалалар юзасидан маърузалари тингланди.

Кайд этилдики, республикада шу йилнинг учинчи чора-тадбирида иқтисодий ислохотларнинг иккинчи босқичини амалга ошириш, макроиктисодий тизимни барқарорлаштириш, инфляция суръатларини пасайтириш, миллий валютани мустахкамлаш, аҳолини иқтисодий ҳимоя қилиш таъминлашга муайян ижобий ўзгаришларга эришилди. Ялпи ички маҳсулот ишлаб чиқариш шу йилнинг 9 ойида 99,5 фоизни ташкил этди. Инфляциянинг ўртача ойлик даражаси учинчи чора-тадбирнинг биринчи чора-тадбирида 14,1 фоиз, иккинчи чора-тадбирида 6,7 фоизга нисбатан 2,5 фоизгача пасайди.

Учинчи чора-тадбирида етиштирилган маҳсулотнинг умумий ҳажмида давлатга қарашли бўлмаган секторнинг улуши саноатда биринчи ярим йилликда 32,6 фоизга нисбатан 43,7, қишлоқ ҳўжалигида 93,2 фоизга нисбатан 97,7 фоизга ўсди. Барча сармоя маблағларининг қариб ярми давлатга қарашли бўлмаган мулк улушига тўғри келди. Халқ ҳўжалигида банд бўлган аҳолининг 63,6 фоизи ана шу секторда ишлади.

Саноатда сезиларли ижобий силжилашга эришилди. Учинчи чора-тадбирда маҳсулот ишлаб чиқариш ташкил этилди. 9 ой ичидаги ўсish даражаси ўтган йилдаги нисбатан 98,8 фоизни ташкил этди. Бу қўрсаткич биринчи ярим йилликка 93,8 фоиз эди. Базавий тармоклар корхоналари барқарор ишлади. Утган давр ичида янгидан ўзлаштирилган маҳсулотлар ишлаб чиқариш ҳажми 1994 йилдаги 0,3 миллиард сўмдан 2,4 миллиард сўмга өтди.

Қишлоқ ҳўжалигининг ялпи маҳсулоти 20,8 миллиард сўмни ташкил этди, бу ўтган йилги даражадан 8,6 фоиз ошди. Қишлоқ ҳўжалигининг деярли 1 миллион тоннага ёки 1,5 баравар кўпайди.

Инвестиция дастури янада амалга ошириш ташкил этилди. Жорий йилнинг 9 ойи ичида 50,5 миллиард сўм сармоя маблағи ўзлаштирилди.

Ташки савдо обороти ўсишда давом этмоқда. Ташки савдо балансида 319,3 миллион АҚШ доллари эришди. Ижобий сальдога эришилди.

саноат» уюшмалари, Қишлоқ ҳўжалиги вазирлиги, «Ўзбекнефтьгаз» корпорациясининг бир қанча таркибий бўлинмаларида ўтган йилдаги ортиқ бўлди. Комплекслар таркибига қирмайдиган корхоналар 1 миллиард сўмлик еки ўтган йилнинг шу даврадаги нисбатан 1,4 баравар кўп истеъмоли моллари ишлаб чиқарди.

Телевизорлар, совутигичлар ва музлатгичлар, мебел ва бир қанча бошқа маҳсулотлар ишлаб чиқариш кўпайди.

Шу билан бирга жорий йилнинг январь-сентябрь ойларида деҳқончилик саноати комплекси тармокларини бундан ташқари таъминлашда давлатнинг қўлига 301,7 миллион қурилиш, транспорт ва алоқа комплекси тармокларини бундан ташқари таъминлашда давлатнинг қўлига 122,5 миллион сўмлик маҳсулот кам ишлаб чиқарилишига йўл қўйилди.

Айни пайтда, маҳсулотлар нархлари юқорилик ва рақобатга беришга элмаслиги тўғрисида республикада ҳаридор-гир бўлмаган товарлар анчагина тўпланиб қолди.

Бу вазиятдан қандай чиқиш мумкин? Мажлисида тежамкорлик асосида таннархнинг пасайтириш, воситачи бўлинмалар ташкил этиб, бозор талабларини ўрганиш, зарур ҳолатларда омондорларга туриб қолган маҳсулотларни нисбатан арзон нархларда сотиш тавсия этилди.

Мажлисида республика халқ ҳўжалигини қиш мавсумида ишлашга тайёрлаш, уларни, айниқса, соғлиқни сақлаш, халқ таъминоти муассасаларини электр қуввати ва иссиқлик билан ўзлашқиз таъминлаш борасидаги ишларга жиддий эътибор қаратилди. Коммунал хизмат қўрсатиш, Энергетика вазирлигини, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳўкмиларини бу борада кўп ишларни амалга оширишни қайд этилди. Уларга қамқилиқларни тезда барқарор этиш, қиш мавсумига тайёрларлиқ ишларни 1 ноябрга тугаллаш вазифаси юклатилди.

Бош вазирнинг биринчи ўринбосари И. Жўрабеков мажлис қатнашчиларни эътиборини қишлоқ ҳўжалиги соҳасидаги долзарб вазифаларга қаратди. Хусусан, қузиғалла экишни муддатига тугаллаш, бошқилик дон экилган майдонларни сўғиртиш зарурлигини таъкидлади. Шунингдек, пахтадан бўшган ерларни шудорлашга кириш, бу мўҳим тадбирни 15 — 20 ноябрга тугаллаш лозим.

Мажлисида ерга муносабатни ўзгартириш керак. Айрим фермерлар, қатта-қатта корхоналарнинг ёрдамчи ҳўжаликлари ўзларига қарашли ерлардан бир мартагина ҳосил олапти. Кўп ерлар эса бекор ётибди. Жўйларда маҳсулоти камийган тўзиб бу аҳолини ўрганиш, ернинг умрини зое ўтказиётганлардан уни олиб, ҳақиқий деҳқонларга бериш керак. Шунингдек, қиш мавсумига мева-салблати тоғамлаш, айниқса картошка таъминотида ўзликни бўлмаслиги учун ҳозирдан ҳарқат қилиш лозим.

Самарқанд вилоят ҳўкмими П. Абдурихмонов, Сирдарё вилоят ҳўкмими Ф. Хасанов, Тошкент вилоят ҳўкмими К. Тўлганов, бир қанча вилоятлик, қондор, уюшма, бирлашма раҳбарлари мажлис кўн тартибига киритилган масалалар юзасидан ахборот бердилар.

ПРЕЗИДЕНТ ИСЛОМ КАРИМОВНИНГ БИРЛАШГАН МИЛЛАТЛАР
ТАШКИЛОТИНИНГ ЭЛИК ЙИЛИГИ МУНОСАБАТИ БИЛАН БОШ
АССАМБЛЕЯНИНГ МАХСУС ТАНТАНАЛИ ЙИГИЛИШИДА СЎЗЛАГАН НУТҚИ

Жаноб Раис!
Бош қотиб жаноби олийлари!

Хонимлар ва жаноблар! Менга берилган имкониятдан фойдаланиб, назаримизда Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг юбилей сессиясида муҳокама этилаётган муаммолар орасида муҳим аҳамиятга эга бўлган масалаларга тўхталмоқчи эдим. Ҳозирги замонадаги энг долзарб масалалардан бири — минтақавий хавфсизлик ва барқарорлик масаласи ҳисобланади.

Шу йил сентябрь ойида БМТ Бош қотиби жаноб Бутрос Бутрос-Голлийнинг бевосита кўмағи билан, 31 давлат ва 6 халқаро ташкилот иштирокида ўтказилган Марказий Осиёда хавфсизлик ва ҳамкорлик бўйича Тошкент семинар-кенгаши дунё хавфсизлиги йўли минтақавий хавфсизликни таъминлаш орқали ўттириш, бошқача айтганда, минтақалар хавфсизлигини таъминлаш йўли билан жаҳон хавфсизлиги таъминлашнинг ҳақиқатини яна бир бор тасдиқлади.

Муайин минтақаларда, хусусан бугунги кунда «Оловли нуқталар» деб аталаётган минтақаларда жойлашган давлатларнинг бир-бирини ўзаро англаш ва биргалашиб ҳарқат қилишни таъминлаб, гина бутун дунёда тинчлик ва барқарорликка эришиш йўлларини белгилаб олиш мумкин.

Бу айниқса улкан табиий, минерал-ҳомаш, стратегик ресурсларга эга бўлган, кўпгина мамлакат-

ларнинг жўғрофий-сиёсий, иқтисодий манфаатлари ва даъволари қураши майдонига айланиб бораётган Марказий Осиё минтақаси учун жуда муҳимдир.

Афғонистонда давом этаётган уруш Марказий Осиёнинггина эмас, бутун дунёнинг тинчлиги ва хавфсизлигига таҳдид солиб турибди. Мана, 17 йилдан бери давом этаётган, афғон халқи бошига мислсиз қўлфатлар солган, халқаро терроризм, нарқобизнес, қуролларнинг тарқалиши манбаи бўлиб қоллаётган бу уруш қўшни Тожикистондаги шусиз ҳам таранг вазиятни янада кескинлаштирмоқда.

Бизнинг фикримизча, Афғонистондаги кескинликни ҳал қилиш қалити энг аввало, ташқи қўшларнинг аралашувини бартараф этишдир.

Биз яна бир бор БМТ Хавфсизлик кенгашига ким томондан бўлмасин, Афғонистонга қурол олиб киришни тақиқлаб қўйиш таклифи билан мурожаат қиламиз.

Афғонистон уруш эмас, тинчлик ва барқарорлик объекти бўлмоғи лозим.

Ўзбекистон ва бутун Марказий Осиё минтақаси кўпгина халқаро тузилма ва компаниялар қўллаб-қувватлаётган, Афғонистон ҳудуди орқали Ҳинд океани портларига чиқадиган темир йўл, автомобиль коммуниқациялари қуриш бўйича яхши-яхши лойиҳаларнинг амалга ошишидан манфаатдордир.

Бу миллионлаб афғонларнинг тинч меҳнат билан

банд қилиш, янги, нисбатан қисқароқ коммуниқациялар ва савдо, иқтисодий алоқаларни шакллантириш, дунёнинг бу энг кескин минтақасидаги жўғрофий-сиёсий ҳолатларни тубдан ўзгартириш имконини беради.

Бу юксак минбарда туриб, Орол денгизининг қуриши билан боғлиқ экологик фожиа, бутун ер юзини қамраб оладиган, бифосфера, ўйлаб миллион кишиларнинг ҳаёт шароитлари, саломатлиги ва насли доси миқёслари ва ҳажмлари ташвишга солмаслиги мумкин эмас.

Бугунги кунда тобора кенг тарқалаётган, хусусан бизнинг минтақамизда кенг тарқалаётган қурол савдоси миқёслари ва ҳажмлари ташвишга солмаслиги мумкин эмас.

Кўпгина мамлакатлар ҳатто қурол савдоси улар учун муҳим валютта манбаи билан бири бўлиб қоллаётганини яширишаётгани ҳам йўқ. Ҳолбуки, улар бу қурол эртага қиммат қилиниши ва қайси мақсадларда ишлатилиши ҳақида ўйлаб ҳам қўрмай-тирлар.

Қандай тинчлик ваъдалари билан ниқобланган бўлмасин, ядровий технологияларни сотиш бўйича лойиҳаларни амалга оширишда ҳам бу манфаатлар қўллаб-қувватлашга айланиб қолган.

Ўзбекистон оммавий қириш қурулини тарқатмаслигини таъминлаш бўйича керакли халқаро қафолатларнинг қабул қилиниши, ядро синовларини бутунлай тўхтатиш ҳақидаги шартноманинг тезда тузиллини тарафдордир.

Биз айрим жойларда эшитишгаётган, бизни қайтадан ҳарбий-сиёсий ва блоклар қирма-қирши-

нинг доимий аъзолари таркибини кенгайтириш, унга Япония ва Германия каби дунё сиёсатида етакчилик қилаётган мамлакатларни киритиш, ташкилот қабул қилаётган қарорларни ҳаётага тезроқ жорий этиш учун унинг Бош қотиби ваколатларини кучайтириш ва БМТнинг минтақавий халқаро ташкилотлар билан муносабатларини фаоллаштириш, тангликларнинг олдини олиш йўлида унинг мин-

тақавий тузилмаларини янада ривожлантириш лозимлиги тўғрисидаги таклифларни илгари сурди. Ялпи хавфсизликка, деда Президент, минтақаларда хавфсизликни таъминлаш орқалигина эришиш мумкин. Ўзбекистон Республикаси Президентининг сафари давом этмоқда.

Ўзбекистонда хизмат қўриган пахтакор Ҳасанбой Ортиқов Бешариқ туманидаги «Риқон» жамия ҳўжалигининг 1-бригадаси етакчилиги қилиниши. Бу йил ақли жамия 31 сектор майдон-

даги ниятнинг ҳар гектаридан 50 центнердан ҳосил йиғиб олишга эришди.

СўРАТДА: тажрибали деҳқон Ҳасанбой Ортиқов. Тоҳиржон ҲАМРОҚУЛОВ олган сурат.

Ўзбекистон оммавий қириш қурулини тарқатмаслигини таъминлаш бўйича керакли халқаро қафолатларнинг қабул қилиниши, ядро синовларини бутунлай тўхтатиш ҳақидаги шартноманинг тезда тузиллини тарафдордир.

Биз айрим жойларда эшитишгаётган, бизни қайтадан ҳарбий-сиёсий ва блоклар қирма-қирши-

нинг доимий аъзолари таркибини кенгайтириш, унга Япония ва Германия каби дунё сиёсатида етакчилик қилаётган мамлакатларни киритиш, ташкилот қабул қилаётган қарорларни ҳаётага тезроқ жорий этиш учун унинг Бош қотиби ваколатларини кучайтириш ва БМТнинг минтақавий халқаро ташкилотлар билан муносабатларини фаоллаштириш, тангликларнинг олдини олиш йўлида унинг мин-

тақавий тузилмаларини янада ривожлантириш лозимлиги тўғрисидаги таклифларни илгари сурди. Ялпи хавфсизликка, деда Президент, минтақаларда хавфсизликни таъминлаш орқалигина эришиш мумкин. Ўзбекистон Республикаси Президентининг сафари давом этмоқда.

Ўзбекистонда хизмат қўриган пахтакор Ҳасанбой Ортиқов Бешариқ туманидаги «Риқон» жамия ҳўжалигининг 1-бригадаси етакчилиги қилиниши. Бу йил ақли жамия 31 сектор майдон-

даги ниятнинг ҳар гектаридан 50 центнердан ҳосил йиғиб олишга эришди.

СўРАТДА: тажрибали деҳқон Ҳасанбой Ортиқов. Тоҳиржон ҲАМРОҚУЛОВ олган сурат.

РЕСПУБЛИКАДА ПАХТА
ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ
ТЎҒРИСИДА 1995 ЙИЛ 25
ОКТАБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ
(ФОИЗ ҲИСОБИДА)

биринчи усту — вилоятлар, иккинчи усту — бир қунда тайёрланган пахта, учинчи усту — маъсум боилдан бўли

Амударё	0,31	109,45
Хоразм	0,17	103,60
Наманган	0,41	102,31
Фарғона	0,48	101,14
Навоий	0,65	98,65
Бухоро	0,61	97,93
Қашқадарё	0,93	91,93
Тошкент	1,08	91,86
Сурхондарё	0,85	84,08
Қорақалпоғистон		
Республикаси	0,64	83,83
Самарқанд	0,88	82,23
Сирдарё	1,02	79,50
Жиззах	1,00	77,16
Республика бўйича	0,70	92,23
1994 йилда	0,71	88,78

Ўзбекистонда хизмат қўриган пахтакор Ҳасанбой Ортиқов Бешариқ туманидаги «Риқон» жамия ҳўжалигининг 1-бригадаси етакчилиги қилиниши. Бу йил ақли жамия 31 сектор майдон-

даги ниятнинг ҳар гектаридан 50 центнердан ҳосил йиғиб олишга эришди.

СўРАТДА: тажрибали деҳқон Ҳасанбой Ортиқов. Тоҳиржон ҲАМРОҚУЛОВ олган сурат.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ КЕНГАШИДАН

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Кенгаши Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси депутаты, Анджион вилояти «Ниму-

на» савдо-саноат бирлашмаси директори Зокиржон Иброҳимович ИБРОҲИМОВ 1995 йил 23 октябрь кун 50 ёшида бевақт вафот эт-

ганилигини чуқур қайғу билан маълум қилади ва унинг қариндош-уруғлари ҳамда иқтисодий ҳаётдаги ҳаётлиқ низоҳор этиди.

(ЎзА).

Биз ва жаҳон

ЯҚИНДА *Ўзбекистон, Тожикистон, Озарбайжон, Қозғоғистон республикалари фермерлари Америка Қўшма Штатларида бўлиб фермерлик ҳаракати, ишлаб чиқариш жараёни, иш услублари билан танишиб қайтдилар. Улар орасида Фарғона вилояти шахсий ёрдамчи хўжалик эгалари уюшмаси раиси Адҳамжон ШУКУРОВ ҳам бор эди.*

«Халқ сўзи» муҳбири ундан оқсан ортдан олган таассуротлари ҳақида сўзлаб беришини илтимос қилди: — АҚШ қишлоқ хўжалик давлат департаментининг таклифига биноан ширкатлар, ассоциациялар иши билан яқиндан танишдик. Асосан минисоталик фермерлар ҳузурида бўлдик. Бу штатда 15 миллион гектар майдонда деҳқончилик қилинади. Ёрларнинг ҳаммаси шахсий: 90 минг фермер қўлида. Ҳар бири 150 гектар ерга эга.

Штатда, асосан, макка, лавия ва беда экилади. Маккадан ўртача 50 центнердан дон олинади. Лекин 140 центнердан олаётган фермерлар ҳам бор. Уларнинг асосий қисми чорвачилик билан шуғулланишади. Шуниси қизиқки, ҳамма фермерлар оила аъзолари билан иш юритишди, фақатгина 10 фоизи ишчи эллайди. Шундай қилиб деҳқончиликда 140-150 минг одам банд. Лекин деҳқонларга хизмат кўрсатадиган ширкатларда бир миллиондан ортиқ киши ишлайди.

Штат аҳолиси 4 миллион эканини ҳисобга олсак, унинг 4-5 фоизи деҳқончилик билан банд, холос. 25 фоизи агросаноат мажмуига хизмат қиладиган тармоқларда ишлайди. Ширкатлар иши жаҳон аҳолилари асосий таъкил этилган. Масалан, Стиллвотер шахрида узумчилик билан шуғулланувчи 20 та фермер биравлиб, вино ишлаб чиқарувчи ширкат ташкил этган. Ширкат фақат уларнинг узумини қайта ишлаб, йилга 40 тонна вино тайёрлайди. Олинган фойда фермерлар орасида уларнинг ширкатларга қўйган ҳиссаларига қараб бўлинади. Билл Плейн шахридаги «Билл Плейн» қишлоқ хўжалиги ширкати шаҳар атрофидаги

фермерларнинг мулк ҳисобланади. У фермерларни ўғит, озуқа билан таъминлайди, ерини ҳайлаш, ишлов бериш, ҳосилни йиғиштириб олишга кўмаклашади. Албатта, бу хиз-

матлари учун фермер ҳақ тўлайди. Йилнинг охирида олинган фойда фермерлар орасида қўйган ҳиссасига қараб тақсимланади.

Кимбалл округида бўлганимизда янги тузилган ширкат иши билан танишдик. У ерлик фермер Жозел Хаслен ўн йилдан бери қўйчилик билан шуғулланган экан. Кейинги пайтларда қўй туштини сотиш катта муаммага айлانган.

Олдинги 3-4 қўйчи фермерлар маслаҳатлашдик, — дейди Жозел, — кейин штатдаги барча қўйчи фермерларни йиғиб, тушти сотиш билан шуғулланувчи ширкат тузиш ҳақидаги масалани ўртага ташладик. Ҳаммага маълум келди. Чунки, фермер харидон талабини қондира олмаётган эди-да. Сотиб олувчи болор қонун-қондаларини белгилайди. Гоҳида унга ороққуш керак бўлади. Гоҳида маълум ёшдаги қўйларнинг тушти талаб қилинади. Бу буюртмаларни фермер яққа ўзи бажара олмайдди. Ширкат эса ҳамма фермерлар билан доимий алоқада бўлиб, ҳар қандай буюртмани ўз вақтида бажаришга қодир. Биз ширкат тузиб, ўз маҳсулотимиз

да ҳисоб бериб боради. Маошини ҳам кенгаш белгилайди. Менсжер ўз навбатида ширкат ходимларини ишга қабул қилади.

Ширкат тизимида унинг аъзолари масъулияти жуда катта экан. У ширкат нима эканлигини тўла тушуниши, кенгаш директори билан ширкатнинг маблаг билан таъминлаши (аъзолик бадаллари, ширкат фойдасидан унинг ривожланиши учун қолдирилган маблаг, ширкат билан доимий ишлаш ҳисобига), янги аъзоларни жалб қилиши лозим.

Биз қатор фермер хўжаликларидан бўлганимизда шу шароитлар ширкат аъзолари томонидан тўлиқ бажарилаётганини гувоҳи бўлдик. Қаргара бормайлик, қарс фермер билан тапшайлик, у ширкатнинг ҳақиқий хўжалиги эканлигини сездик. Ширкатлар ёпиқ ҳолдаги акционерлик жамияти ҳисобланиб, чиқарган акцияларини фақат ўзининг аъзоларига сотади.

Очик ҳолдаги акционерлик жамиятида эса акция эгаларини фақат олинаётган фойда қизиқтиради. Агар катта миқдордаги пул тақдир қилинса, у олам ким бўлишдан қатъий назар сотилверсади. Ширкатда бундай эмас. Унинг ҳар бир акцияси аъзоларининг руҳсати билан, фақат ўзининг аъзоларига сотилади. Ширкатларда таъкиридан маблаг олиш (инвестиция) қатъий чегараланган. Фақат ўз аъзоларининг маблаг ҳисобига фаолият кўрсатади. Тўғри, улар банклардан кредит олади, лекин банклар уларнинг ишига шерик бўла олмайдди.

Ширкатлар ўз фаолият доирасида ҳам чегараланганлар, ўз аъзоларини хизмат билан ҳамда керакли нарсалар билан таъминлайдилар.

Шуниси қизиқки, бир фермер бир неча ширкатнинг аъзоси бўлиши ва уларнинг хизматидан фойдаланиши мумкин. Масалан, у сут, дон ширкатининг, ўғит, уруғлик, техника етказиб берувчи, кредит, электр, телефон, нефть маҳсулотлари билан таъминловчи ширкатларнинг, сузугра, мактаб, черков, соғлиқни сақлаш, озиқ-овқат дўкони каби ширкатларнинг аъзоси бўлиб, уларнинг фаолиятида қатнашиб, ҳам ўз ишини бажариши, ҳам фойда олиши мумкин.

Биз «Ленд о Лекс» ширкатининг марказий биносига таъриба ўргандик. У АҚШнинг 15 та штатида фаолият кўрсатади, фақат сут маҳсулотларини қайта ишлаб сотади. 1200 дан ортиқ маҳаллий ширкатлар ва 300 мингдан зиёд фермерлар хизмат қиладди.

1994 йилда «Ленд о Лекс» 3,9 миллион фунт (бир фунт 373 грамм) сутни қайта ишлаб, ундан 600 дан ортиқ турдаги маҳсулот ишлаб чиқарган. Умумий маҳсулот обора-

ти 2,9 миллиард долларга етади. 25 та завод бўлиб, АҚШда ишлаб чиқарилаётган сарғининг 33 фоизини етказиб боради. Ширкатда жами 6 мингга яқин киши ишлайди. Бу ширкатга аъзо бўлишни истаган фермер минг доллар, ширкатлар эса 10 минг доллар тўлаши керак. Аммо пул бирданига тўланмасдан, олинган ларомад ҳисобидан ушлаб қолинади. «Ленд о Лекс» қошида 223 гектар ерда деҳқончилик қиладиган уруғчилик таъриба станцияси ҳам бор. Бу ерда

макка, лавия, беда ва бошқа экинларнинг янги навлари яратилади ва сара уруғлар ширкат аъзоларига етказиб берилади. «Ленд о Лекс» — бутун дунё таъриба таъкилотининг аъзоси.

Минисота университетиди бўлган чоғимизда қишлоқ хўжалик иқтисодиёти кафедраси муdiri профессор Роб Кинг билан учрашдик.

Университетда мингдан ортиқ талаба ўқир экан. Роб Кингнинг айтишича қараганда, 100 га яқин аспирант ва 150 талаба фермерлар муаммоларини ўрганиш билан шуғулланади. Университетнинг ҳар бирда 150-200 гектарли ўрта таъриба станциялари мавжуд. У ерда йилнинг таъриба штатнинг графикаларида (штат графикаларга бўлиниган) очилган бўлимири орқали фермерларга етказилади. Ҳозир бу ишга 35 профессор бириктирилган. Фермерлар улар билан ўзвий боғланлар. Бўлимларда фермерлар иши билан шуғулланувчи алоҳида мутахассис ажратилган. Бу эса илм-фан ютуқларининг тез оммавийлашишига ёрдам бермоқда.

Америка давлати фермерларни доим қўллаб-қувватлаб

келади. Арзон кредитлар ажратилади, ёш фермерларни қўллаш учун уларга кредитлар берилади. Фермерлар етиштирган айрим маҳсулотлар учун аниқ баҳолар белгилайди. Буларга пахта, ерғоқ, макка дони, бўғдой ва сут кирди. Агар давлат томонидан белгиланган баҳодан бозор нархи пасайиб кетса маҳсулотни ана шу белгиланган баҳода давлат ўзи сотиб олади.

Газета, журнал, радио ва телевидение орқали қишлоқ хўжалигига доир ахборотлар ва қишлоқ хўжалиги маҳсулотларининг баҳолари мунтазам бериб борилади.

«Чарчаб» қолган, унимсиз ерларда деҳқончилик қилишга давлат қарши. Бундай ерлар аниқланади ва фермер билан келишиб, 10 йил муддатга деҳқончилик қилиш тўхтатилади. Фермерга ҳар йили ўртача олаётган соф даромадининг 60 фоизи 10 йил давомида давлат томонидан тўлаб борилади.

Америка фермерларининг шиори: «Фақат ўзинг яхши билган иш билан шуғуллан!» экан. Америка фермерлик ҳаракатида ҳозирги кунда тор доирада йўналирилган мутахассисликлар пайдо бўлмоқда. Фермер ўзи билган иш билан шуғулланишга интилади. Жумладан, фақат дончилик, сутчилик ёки тушт етиштириш билан банд. Бозор талабларига жавоб бера олмаган фермерлар бор биситини бошқа фермерга сотаяпти. Бунинг эвазига фермерлар сони камайиб, фермер хўжаликлари йириклашиб бормоқда. Хуллас, Америка сафарини ниҳоятда қизиқарили ўтди. Қўп нарсалар ўғандик. Ўнг муҳими эса, АҚШда буюк давлатда Ўзбекистоннинг келажагига ишонч билан қарашмоқда. Бинобарин, юртобшимиз Ислам Каримов раҳбарлигида олиб борилаётган ижтимоий-иқтисодий сисбат оқилона бўлиб, иқтисодий мустақиллик ва халқ фаровонлигига эришишимиз мумкин.

«Халқ сўзи» муҳбири Набижон СУБРАН ёзиб олди.

ТУҚНАШУВАР ДАВОМ ЭТМОҚДА

Афғонистонда ҳукумат қўшинлари билан «Толибон» ҳарбий ҳаракати ўртасидаги туқнашувлар ҳамон давом этмоқда.

Муҳофизатдаги қўшар Қобулнинг тинч аҳоли яшайдиган марказий мавзелага самолётлардан бомба ташлади, деб хабар беради РАТА-ТАСС ахборот маҳкамаси. Мамлакат Мудоффа вазирлиги расмий вакилининг таъкидлашича, мазкур ҳаво ҳужуми пойтахт ҳимоячилари ва тинч аҳолисига руҳий таъсир ўтказиш учун қилинган.

СУРАТДА: Чехия кремли.

КУЗАТУВЧИЛАР ИШТИРОК ЭТАДИ

Грузия Марказий сайлов комиссияси матбуот марказининг хабарига кўра, 5 ноябрда ўтказила- жак президент ва парламент сайловига 100 нафардан ортиқ хорижий мустақил кузатувчилар иштирок этади.

Улар сайлов жараёнини назорат қиладилар. Шу боис, Республика ҳукумати қошида хорижий кузатувчиларга ёрдам кўрсатадиган махсус ишчи гуруҳи ташкил этилди.

ЖАНГОВАР ВЕРТОЛЁТЛАР СОТИБ ОЛАДИ

Ҳиндистон ҳукумати Беларусдан бир нечта замонавий жанговар вертолётлар сотиб олиш имкониятини ўйланмоқда. Бу ҳақда мамлакат мудоффа вазирлигининг вақили маълум қилди.

Бунинг учун Ҳиндистон ҳукумати 1,5 миллиард АҚШ доллари миқдорида маблаг ажратишни режалаштирмоқда.

АҚШ Покистонга 370 миллион долларлик қурол-аслаҳа етказиб беришга рози бўлганидан сўнг, Ҳиндистон ҳукумати ушбу қарорга келди, деб хабар беради РАТА-ТАСС ахборот маҳкамаси.

ЙИГНАИШ АРИЗАЛАРИН КҮРИБ ЧИҚАДИ

Москвада Европа Иттифоқи парламенти Ассамблеяси комиссиясининг навбатдаги йиғилиши бўлиб ўтди.

Йиғилишда Европа минтақасида жойлашган, бироқ Европа Иттифоқида аъзо бўлмаган давлатлар — Россия Федерацияси, Беларус ва Хорватиянинг мазкур итти- фокка аъзо бўлиш ҳақидаги аризаларини кўриб чиқиш режалаштирилган.

ЯЛПИ НАМОЙИШ

Венгрияда ҳукуматга қарши ялпи намоийш бўлиб ўтди.

Мамлакат миллий байрам — Венгрия инқилобининг 39 йиллиги афрофасида ўтказилган мазкур оммавий намоийшни «Ҳаёт ва ҳаққонийлик» партияси уюштирди.

ШВЕЙЦАРИЯ ПАРЛАМЕНТИГА САЙЛОВ

Утган яшанба кун Швейцария парламенти- га сайлов ўтказилди.

Сайловда асосий ўринларни конфедерацияда 1959 йилдан бунён ҳукумат коалицияси таркибига кирувчи гуртга етакчи фиркалар — Радикал-демократлар, Социал-демократлар, Демократик христианлар ва Швейцария халқ фирқаси эгаллади.

ПУЛ ИСЛОҲОТИ САМАРАСИ

Грузия давлати раҳбари Эдуард Шеварднадзе Грузия радиоси муҳбири билан суҳбатда мамла- катда ўтказиляётган пул ислоҳоти яхши самара бераётганини таъкидлади.

Унинг фикрича, Грузия миллий валютаси — лари мамлакатдаги ягона тўлов воситаси сифатида тўла ипо- ин қозонди. Шунингдек, Грузия давлат раҳбари 5 ноя- брда республикада иқтисодиётини қайта тиклаш учун бар- ча шартнослар яратилишини айтган.

ФАВКУЛАДАДА ҲОЛАТ ТАРАФДОРИ

Чеченистон ички ишлар вазир Хамид Ислам РАТА-ТАСС муҳбири билан суҳбатда чотда рес- публикада фавқулодда ҳолат эълон қилиниши та- рафдори эканини айтди.

Унинг сўзларига қараганда, фавқулодда ҳолат «Рес- публикадаги вазиятга ижобий таъсир кўрсатар ва қў- пайиб бораётган жиноятчиликка қирини қурашда са- мари беради» экан.

САМОАЕТ ҲАЛОКАТГА УЧРАДИ

Якшанба кун Германия ҳарбий даво кучлари- га қарашли «Тринсала» ҳарбий кк самолёти Ат- лантика океанидаги Азор орали яқинида ҳа- ло- катга учради.

Маълумотларга қараганда, самолётда экипаж аъ- ло- ларини ташқир ва йиғиш қилинган бўлган. Ҳозирча уларнинг тақдирини номатлум.

БОҚИЙ ДҲСТЛИК ИФОДАСИ

Ўзбекистон Республикаси Халқаро маданий-маорифий алоқалар миллий ассоциациясида қардон Қозғоғистон Рес- публикаси мустақиллигининг тўрт йиллигига бағишлан- ган учрашув бўлиб ўтди.

Учрашувда Қозғоғистон Республикасининг мамлака- тимиздаги Фавқулодда ва Мухтор элчиси Нахмеден

Искалиев, атоқли олим ва жамоат арбоблари, маданият ва санъат намояндлари, жур- налистлар, туманлардан тақ-

лиф этилган жамоатчилик ва- киллари ҳозир бўлидилар.

Давра суҳбатини ассоциа- ция раиси М. М. Мирқоси- мов қисқача қариш сўзи билан очди. У қардош халқлар ўртасидаги дўстлик, биродар- лик ҳамда маданий алоқалар мустақилликка эришилганча янада чуқур илдири олаётган-

лиги ҳақида алоҳида тўхта- либ ўтди. Сўнгра у элчи жа- ноабарига Қозғоғистон Рес- публикаси мустақиллиги байрами муносабати билан битилган таъриқ хати ва эс- далик совғасини топишди.

Сўзга чиққан драматург Изаат Султон, ёзувчи ва жа- моат арбоби Ойил Ёқубов, Ўзбекистон Республикаси Президентини ҳузуридаги дав- лат ва жамаиат қурилиши ака- демиясининг проректори, ҳу-

қушносонлик фанлари докто- ри Ҳалим Бобоев, «Нурлы жол» газетасининг Бош му- ҳаррири Қолибек Сейданов ва бошқалар илдири бир бўл- ган икки халқнинг маданий, адабий алоқалари икки халқ атоқли алломаларининг шах- сий дўстликлари ҳақида фи- қр-мулоҳазалар билан ўртоқ- лашдилар. Ҳуқуқий давлат қураётган республикада қўл- га киритилаётган ютуқлар тўғрисидаги матрушлар ий-

гиланларда катта таассурот қолдири.

Қозғоғистон Республикаси- нинг Фавқулодда ва Мухтор элчиси Н. И. Искалиев икки мамлакат ўртасидаги тарихий, маданий, сиёсий ва иқтисо- дий алоқаларнинг боқийли- ги ҳақида сўзлади. Сўнгра у мамлакатларимиз, ҳар икки республика раҳбарларининг дўстона алоқаларини ифода этувчи эсдалик совғани тақ- дим этди.

Ю. БЕКМУРДОВ, «Халқ сўзи» муҳбири.

ЕЗ НЕЪМАТИ ҚИШГА

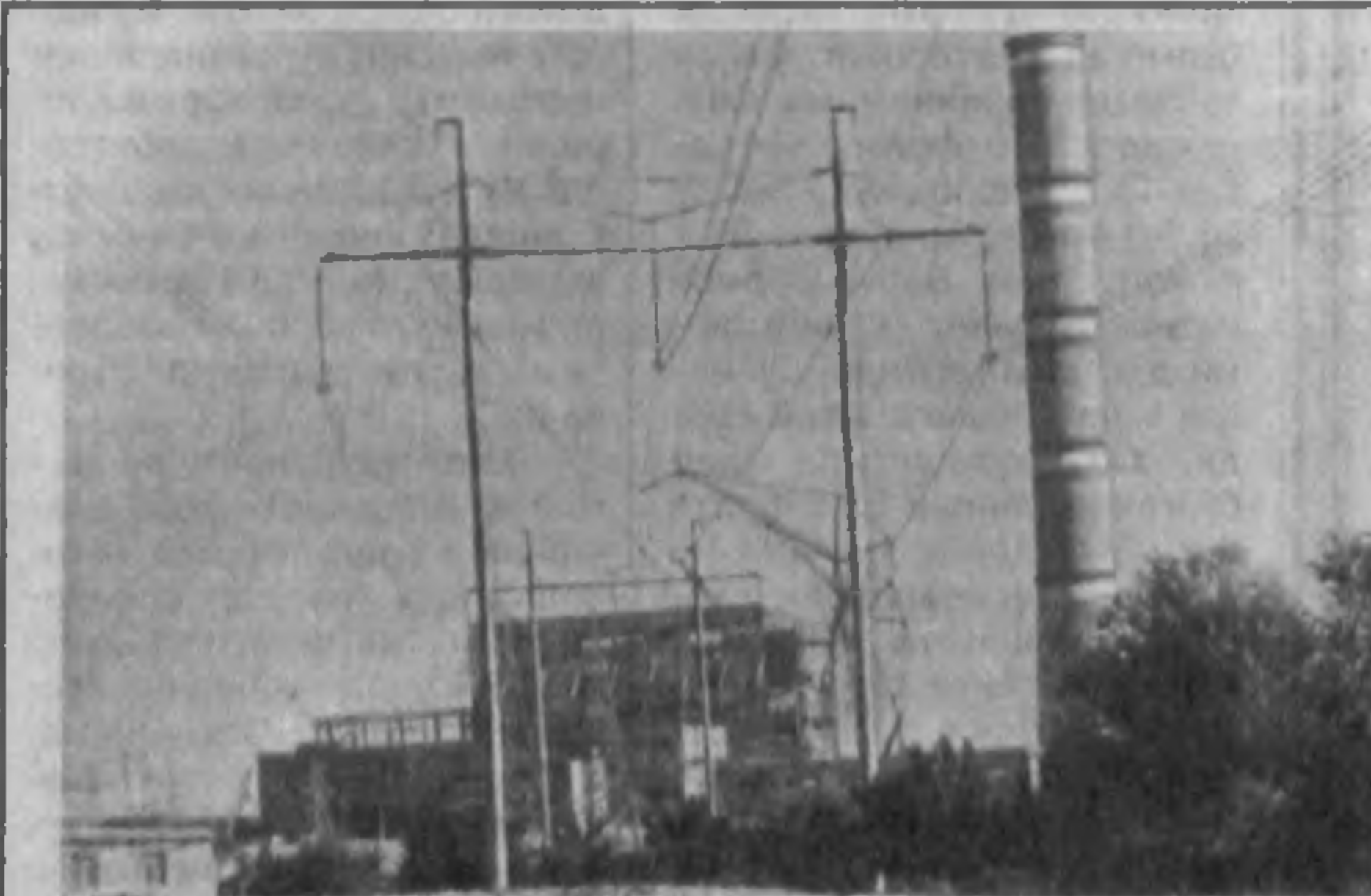
Бу йил Бухорода узум мўл бўлди. Ҳар қалай ўт- ган йилги ҳилат тақрир- ланмади. Кексаларнинг гапига қараганда, 1978 ва 1987 йилларда худди шун- дай барқали ҳосил бўл- ган экан.

Бухоро туманидаги «Га- ласиё» узумчилик жамоа хўжалиги меҳнаткашлари 317 гектар тоқорда 5139 тонна узум етиштиридилар. Хўжалик боғбонлари яна 400 тонна ҳосил топишри мажбуриятини олишди.

ХўЖАЛИКДА дон топ- шириш режаси 103, сабзи- вот — 103 фоиз, полиз, ҳўл мева ва дағал хашак тайёр- лаш режалари ҳам ортиги билан ола этилди. Жамоа- нинг ўз шароб заводи бор. У аҳолидан ҳам, бошқа хў- жаликлардан ҳам узум қа- бул қилиб олади. Шароб- хонада ҳозиргача 5.700 тон- на узум қайта ишланиб, 400 минг деколитр вино маҳсулотлари тайёрланди. «Алиматек» виноси; «Мо- хи-хоса», «Галасиё» дисе- рт ва Когар, Портвейн, «Юбилейний», «Ўзбекис- тон» винолари шулар жум- ласидандир.

Иқтисодий ислохот- лар шароити билан узум дингагилик шифобахш ёт ишлаб чиқариш ҳам йўлга қўйилди. — лебди хўжалик раҳбари Аллоберди Мир- заев. — Бундан ташқари махсус узум қуритиш майдонларимизда 24 тонна майиз тайёрланди. Қишда ҳам ёнинг ширали мева- лари халқимиз диетурхони- ни безатиш учун совуқхо- наларимизда 100 тонна узум сақланмоқда.

Маннон ОТАБОВ, «Халқ сўзи» муҳбири.

Қашқадарё вилояти- даги Толимаржон ГРЭСи қурилишида ун- лаб корхоналар ўз ули- шини қўшмашяпти. Шу кунларда 1-блокдаги иш- лар ниҳоясига етай деб қолди.

СУРАТЛАРДА: ГРЭСнинг қурилиши; монтаж корхонасининг ишчилари Уктам Ишур- ров ва Жўрақул Исаев. Р. ШАРИПОВ олган сурачлар.

Божхона бекати

БАНГИФУРУШ... ЖУВОН

Яқинда Сурхондарё вилояти бож- хона хизмати ходимлари вилот ич- ки ишлар бошқармаси ходимлари бил- лан биргаликда «Қора дори» тадбир- инини ўтказиш жараёнида шубҳали ку- ринган туркменистонлик Жумагул исмли жувонни тўхтатишди. Унинг суммаси текширилганда 2 килограм- му 795 грамм «Қора дори» топилиди. Бангифурушлик қилиб юрган ушбу хоним далилий ашёлар билан бирга Термиз темирйўл милиция бўлимига топширилди.

АНТИКА «ТИЖОРАТЧИ»

Ургут тумани Мурод қишлоғида яшовчи Шоди исмли шахсининг қўл юклари божхона кўритишда ўтказил- ганда, қийимлари орасига яширил- ган Ўзбекистондан олиб чиқиб кет- моқчи бўлган 1959 йилда чиқарил- ган кичик калибрли ТОЗ-8 милитри ва 5,6 калибрли икки топқ ўқ бор- лиги аниқланди. Бу «қурол сандогчи- ри» Ургут тумани ички ишлар бўли- мида топширилди.

МАКСАДБЕКНИНГ МАКСАДИ ПУЧГА ЧИҚДИ

Хоразм вилояти божхона хизмати ходимлари Ҳазорасп темирйўл шўх бекатида нукуслик Мақ-

сад исмли фуқароннинг юкла- рини божхона назоратидан ўтқа- зишастганда унинг қўл сумка- сида яширилган 1 килограмму 100 грамм марихуана моддаси борлигини аниқлашди. Шу кун- ларда Мақсад нима мақсадда бу наркотик моддани олиб юрганили- гини урганчилик милиция ходимла- рига тушунтириб бермоқда.

СВЕТЛАНАНИНГ БЕЛИ ОҒРИБДИ

Самарқанд вилоят божхона хиз- мати ходимлари ИИБнинг тезкор гуруҳи билан ҳамкорликда «Қора до- ри» тадбирини амалга оширишни давом эттирмоқдалар. Улар яқинда Самарқанд темирйўл станциясида поезда чиқётган тожикистонлик фуқаро Светлана Владимировна- нинг беида... латта билан ўрилган 1 килограмму 200 грамм «Қора до- ри» борлигини аниқлашди. Бу уста- мон «сандогар» хоним ҳам далилий ашёлар билан Самарқанд ички иш- лар бошқармаси ходимларига топ- ширилди.

ЯШИРИНЧА ЙЎЛ ҲАМ ПАНД БЕРДИ

Тожикистондан Ўзбекистонга ая- ланим, яна-насткам йўл билан ке- лаётган панажентлик Юсуф ва

Даврон исмли кимсаларнинг қўл юк- лари самарқандлик божхоначилар то- монидан текширилганда 1 кг «Қора дори» топилиди. Мўмай пул топиш иштиққила ёнган «Қора дори» биз- несменлари Ургут тумани ички иш- лар бўлимига меҳмонга жўнатилди.

«ҚОРАДОРИ» ТАДБИРЛАРИ НАТИЖАСИ

Тошкент вилояти божхона хизма- ти ходимлари ва Янгийўл тумани ИИБ ходимлари «Қора дори» тадби- рини ўтказиш жараёнида янгийўл- лик фуқаро Викторнинг қўл юкла- рига 2 кг марихуана борлигини аниқ- лашди.

Шу кунги самарқандлик божхо- начилар ҳам Самарқанд темирйўл станциясида тожикистонлик фуқаро Назиршо исмли шахсининг ёнidan 1200 грамм марихуана моддасини то- пишди. Житончининг айтишича, у гиеҳқини сотиш учун Москвага олиб кетётган экан. Афсуски энда у Моск- вата эмас, балки Самарқанд ИИБга боришдан бўлди.

Худди уша кунги термизлик бож- хоначилар «Душанбе-Москва» поез- дида кетаётган тожикистонлик фу- қаролар Санобар ва Дилбарларнинг ёнidan 1700 грамм наркотик модда топишди.

Абдул МҲМИН, журналист.

БИР ДИСКЕТДА МИНГЛАБ АХБОРОТ

Ўзбекистон олим- лари ва мутахассис- лари электроника ёр- дамида жаҳон илмий журн ал лари дан фойдаланиш имко- ниятига эга бўлди- лар. Ўзбекистон Рес- публикаси Давлат Фан ва техника қў- митасининг ташаббу- си билан Тошкентда- ги илмий-техника ку- тубхонаси, ҳар ҳаф- та «Карент контенте он дискетте» дискет- ларида маълумотлар- ни ола бошладилар.

АҚШнинг Фила- делфия шаҳридаги илмий ахборот ине- титутида тўлдирил- ланган бу дискетлар- да турт мингдан ор- тиқ илмий нишрлар тўғрисидаги маълу- мотлар бор.

(УА).

• «Оқ олтин» — 95

Ўғинсиз кунларни ғанимат билиб

Сув тақислигини ҳисобга олмаса, бу йил Қорақалпоғистонда об-ҳаво пахтачилик учун яхши келди. Кўп жойларда ҳосил ўтган йилга нисбатан 25-30 кун эрта пишиб етилди. Жумладан, Қўнғирот туманидаги Охунбобоев номи деҳқон-фермер хўжаликлари уюшмасида 1685 гектар майдоннинг деярли ҳаммасида апрель ойида экилган чигит бир текис униб чиқди.

Кейинги йиллари одат тусига айланиб қолган май, июнь ойларида қайта экишлар бўлмади ҳисоб. Хўжалик аъзолари шу кунга қадар 2600 тонна ҳосилни йиғиб олишга улғирдилар. Ўтган йилнинг айни шу кунлари хўжаликда режанинг эндигона 15

фоизи атрофида ҳосил териб олинган. Яна бир мисол. Агар ўтган йилги ялпи ҳосилнинг 34 фоизи биринчи навга топширилган бўлса, бу йил шу кунга қадар топширилган пахтанинг деярли ҳаммаси биринчи навга қабул қилинди.

Далаларда 3200 га яқин теримчи ўғинсиз кунларни ғанимат билиб меҳнат қилаёти. Яримдан кўпроги уюшма

кунларда ҳосилни уриб-ячиб олишга туртта комбайн ажратилди. Бир томондан уюшманинг эртапишар зироатларидан бушаган ерларга бугдой экиляпти.

Қорақалпоғистон шариоатида ҳар қайси хўжалик учун баҳорги бугдойга нисбатан кузги бугдой экиш иқтисодий жиҳатдан бир неча баробар фойдали эканлиги бугун кўпчиликка аён. Жумладан, бу ерда ҳам қўлдан келганча кўпроқ кузги бугдой экиб улғуришга ҳаракат қилинмоқда. Бу йил камида 500 гектар ерга бугдой экилиши керак.

Ҳар куни эралаб деҳқоннинг кузи кўнда, тилида эса бир калом: йил-терим пайлари осмонимиз очик бўлсин.

Хайитбой АБДУСОДИҚ,
«Халқ сўзи» мухбири.

ЙЎҚ, НОМИГАГИНА ЎЗГАРМАДИ

ОҚОЛТИН туманидаги Бобур номи ширкатлар уюшмаси йил бошида деҳқон фермер хўжаликлари уюшмасига айлантирилган. Бу билан фақат хўжаликнинг номи ёки муҳригина ўзгариб қолмади: ниҳоят ер ўз эгасини топди.

ШИРКАТЛАРНИНГ деҳқон-фермер хўжаликларига айлантирилишидан яна бир муаммо ўз эгасини топди. Гап шундаки, аввал бригада ёки звено пахта тайёрлаш давлат буюртмасини бажарса-ю, лекин ширкатлар уюшмаси режани уудалла олмаса, қўйи бугун жамоалари ўз ихтиёрларида қоладиган толадан ҳам, даромаддан ҳам бенавис бўлиб қолверибдилар. Энди эса бу тенгсизлик барҳам топди. Айни чоғда деҳқон-фермер хўжаликларининг мустақил-

силдорлиги 30 центнерга етди. Жамоанинг 60 нафар аъзоси 850 тоннадан зиёд пахта етиштирди. Бу чўл шариоитида катта кўрсаткич. Амрулло Расулов раислик қилаётган «Бахмал» деҳқон-фермер уюшмаси эса ҳосилдорлиги 32 центнерга етказиб ниятида. «Хамкорлик» уюшмаси бу борада ҳаммадан илғирлаб кетди. Жамоа эрта-индин 35 центнерлик маррага етди.

— Деҳқон-фермер хўжаликларининг шарофати тугайли кам куч билан катта ҳосил олиш имкониятига эга бўлди, — дейди уюшма раиси Зарин Ёқубов. — Жамоамизда 1113 аъзо бор. Еримиз эса 6300 гектар. Бу ҳар бир киши ҳисобига 6 гектар дегани. Йил бошида тўққиз минг тонна галла

етиштиришни ният қилган. Шўрким, ниятимизга етди. Бу билан ўтган йилги қолоқлик доғини юйибгина қолмай, катта даромадли ҳам бўлаяпмиз. Хомаки ҳисоб-китобга кўра соф даромадимиз 50 миллион сўмдан ошди. Муҳими, бу маблагнинг асосий қисми деҳқон-фермерларнинг ўз тасарруфларига ўтди.

Уюшмада ҳосилнинг асосий қисми техника ёрдамида саранжомланди. Деҳқон-фермерлар мавсумига 105 та машинани тайёрлаб, ҳар бири билан 70 тоннадан ҳосил териб олишди. Бунда механизаторларга ажратилган мукофотлар салмоғи ҳам иш берди: 100 тонна пахта терган 5 минг сўм, 110 тонна терган 7 минг сўм, 120 тоннадан ошқ кўрсаткича

эришган киши эса 10 минг сўм мукофот оладиган бўлди. Қолаверса, бундай моддий рақобат ҳосилдорлигини оширишда ҳам кўл келди. Ҳар гектардан 35 центнер ҳосил олган деҳқон-фермер хўжалигига ва 45 центнерлик кўрсаткичга эришган звенога 50 минг сўмдан мукофот кўйилди.

Яқинда вилоят пахта штабидан хушхабар олдик. Унда айтилишича, Бобур номи деҳқон-фермер хўжаликларининг уюшмаси Оқолтин туманида биринчи бўлиб маррага етиб, режани уудаллашибди. Вилоят пахта хирмонининг қарийб ўттиздан бир улушини берадиган бу йирик хўжаликда ҳали терим давом этмоқда.

А. ШЕРНАЗАРОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

СУВДАН КЎТАРИЛГАН БЎШ ҒАЛВИРЛАР

Оҳангарон туманида мева ва сабзавот етиштириш йил сайин камайиб кетмоқда.

ЯҚИН вақтларга Оҳангарон тумани хўжалик-лари йил давомида 70-80 минг тоннадан зиёд сабзавот маҳсулотлари етказиб берар, аҳолининг кундалик турмуши шўлардан келган даромад ҳисобига ўтardi. Бу йил эса туман хўжаликлариди атиги 25 минг тонна сабзавот етиштириш режалаштирилди.

Шунга кўра, йил бошида маълум ер майдонларига сув, ўғит ва бошқа ресурслар ажратилди. Бироқ аксарият майдонлардаги сабзавотлар ҳосил йиғиштириб олинганга қарамай, белгиланган режалар кўп хўжаликларда бажарилмай қолди. Айрим хўжаликлар йиллик режани асосан пиёз ва ошқовоқ (яшмики бу экин турлари сабзавот сирасига кирар экан!) ҳисобига бажаришни ўйлаб юрибдилар. Шунинг учун туманда эндигона 7-8 минг тонна сабзавот етиштирилди, ҳолос. (Унинг ҳам 1756 тоннаси аҳолидан сотиб олинган).

«Шодималик» жамоа хўжалигиди бу йил 1700 тонна сабзавот етиштириб сотиш режалаштирилгани ҳолда эндигона 150 тонна бўлди. «Янги ҳаёт» ҳисдорлик жа-миятида эса режадаги 405 тонна сабзавотдан амалда ҳали бир тонна ҳам сотилган йўқ. Ўз-ўзидан савол туғилади: бу хўжаликларда, умуман, сабзавот экиланми?

Бундай мисолларни қўлаб келтириш мумкин. Жумладан, «Олмалик» ёрдамчи хўжалигиди 1995 йлда 1100 тонна сабзавот етиштириш кўзда тутилган бўлса ҳам бугунги реал ҳосил 96 тоннадан ошмади. Туман тайёрлов идораси 1994 йилнинг шу даврида қиш учун 313 тоннадан кўпроқ сабзавот маҳсулотлари гамаб қўйган эди. Бу йил эса 5200 тонна сабзавот жамғаришни режалаштиргани ҳолда ҳозиргача, атиги 26 тонна бўлди. Бу ҳол туман тайёрлов идораси ҳолими-ри билан бирга унинг раҳбарларини нима учундир ташвишга солмастгани гоят ажаблантириди.

Одатда, сабзавот маҳсулотлари етиштиришда унинг турларига жиддий эътибор бериш кўзда тутилади ва бу ҳол ҳар йили туман ҳокимлиги ва агрофирма саноати раҳбарияти томонидан қайта-қайта таъкидланишига қарамай, хўжаликларда

жатиқларда мева ва узум ҳосилини йиғиб олиш ниҳоясига етди. Режалаштирилган 895 тонна ўрнига 757 тонна мева етиштирилди. Ҳолбуки, 1994 йилнинг шу даврида 1196 тонна мева сотилган эди. «Олмалик» ёрдамчи хўжалиги ўтган йилнинг шу даврида 183 тонна мева сотгани ҳолда, бугун бу рақамнинг 37 тоннага тушиб қолганлигини нима билан изоҳлаш мумкин?

— Сабзавот экиш ўзини оқламайпти, — дейди «Оҳангарон» ҳисдорлик жа-миятининг тажрибали бригадери Нурмат Парпиев. — Сабзавотни кўпайтирадиган минерал ўғитлар етишмайди. Шунинг учун ҳосилдорлик йил сайин камайиб кетаётир.

— Ўтган йили анчагина майдонларга пиёз экиб, харидор тополмаган эдик, — дейди каттагина хўжалик раҳбарларидан бири, — Шунга кўра, бу йил анча кам эдик.

Бизнингча, бундай баҳоналар тош босолмаса керак. Оҳангароннинг марказидаги катта бозорда ҳамма хўжаликларнинг ҳосилнинг кўпи нобуд бўлди. Инсон саломатлиги учун ниҳоятда зарур бўлган саримсоқ пиёз экишга эса бошқа хўжаликларда мушкул ҳолати берилади.

Худди шунга ўхшаш сабаби етиштиришда ҳам анчагина чалқаштилар бор. Тўғри, бу йил тумандаги «Оҳангарон», Собир Раҳимов номи ҳисдорлик жа-миятларининг деҳқонлари ўтган йилнинг шу даврида нисбатан бир мунча кўп сабаби етиштирилди. Аҳолидан ҳам анчагина сотиб олинди. Бироқ барибир улар ҳозирги талаб даражасида эмас. Бу рақамлар нуфузли ташкилотлар — туман агрофирма саноати ва туман иқтисодий белгиланган идораларнинг ўзлари ва вилоят учун тайёрлаган махсус хўжаликлардан олинди. Рақамларни таҳлил қиларканмиз савол туғилади: йил якунланмоқда, туман хўжалик-лари учун белгиланган 25000 тонна сабзавот қачон тайёр бўларкин? Туманда бу йил ҳўл мева етиштириш ҳам кўнгиладигай эмас. Ҳозир ҳамма хў-

Мўмин ҚОЮМ,
«Халқ сўзи»нинг жамоатчи мухбири.

• Пирӯ бадавлатларимиз

КАМАРБАСТА — КАМ БЎЛМАС

Орамизда шундай инсонлар борки, улар касб-корлари маҳияти ва талабларидан келиб чиқиб, эл-юртга хизмат қиладилар. Яна бошқа бир тоифадани кишилар эса бу юмушни том маънода қаламри, турмуш тарзи, виждоний бурчи, деб билишади. Зокир Муродов ана шундай тиниб-тинчмас, фойдаси, улумининг ишига ҳақиқат камарбаста инсондир. Уни нафақат нойтахтиимиздаги ўзи яшайдиган Мусо Тошмуҳаммад номи маҳалла аҳолиси, балки қўшни Шароф Рашидов номи, «Ўзбекистон», Ат-Термизий маҳаллаларининг аҳолиси ҳам яхши таниди.

Шаҳримизнинг «Марказ-7» мавзесидаги хонадонларни бирлаштириб, бу ерда Мусо Тошмуҳаммад номи маҳалла-нинг ташкил этилишида Зо-

кир Муродовни сайлагани-нинг боиси ҳам шунда.

Зокир ака янги маҳалланинг кам-кўсларини бутлаш учун кўп елиб-юғурди. Маҳалла аҳолисини жипслаштириш, турли тадбирларга сафарбар этишга куч-ғайратини аямасди. Унинг ташаббуси билан ўтказилган Наврӯз тантаналари, Мустақиллик, Ғалаба байрамига бағишланган маросимлар зўр уюшқоқлик билан, шодиб-на руҳда ўтганини кўпчилик яхши эслайди.

Камтарин, хушмуомала ва

вазмин Зокир ака фарзандли-рини ҳам меҳнатсезлар, меҳроқибатли қилиб тарбиялади. Турт нафар набира эса Зокир ака ва турмуш ўртоғи атро-фида парвона, кексаларнинг овуначоғи бўлиб қолган.

Зокир ака ҳали ҳам маҳалла оқсоқолининг маслаҳатчи-си сифатида ёшлар ўртасида тарбиявий ишларни олиб боришга, тўй ва бошқа маросимларни ўтказишда фаоллик кўрсатмоқда. Ҳозир у киши пайғамбар ёшида. Қаерга борса, давранинг турига ўткази-шади. Маҳалладошлар, ҳамка-сблар, таниш-билишлар уни иззат-ҳурмат қилишади. Эл ишига камарбаста инсон асло кам бўлмайди, деб шуни айт-салар керак-да.

Гулнора ЭРҒАШЕВА.

ХУСУСИЙ ШИФОХОНА

Жизахда қўлаб хусусий дори-хоналар ишга туширилган. Яқин-да Бахмал тумани марказида бири-ни бўлиб хусусий шифохона ҳам иш бошлади. У шу ерлик тиш ҳакими Нейматилла Ортиқовнинг.

Хусусий шифохона энг замона-вий тахсис қўядиган, даволадиган чет эл тиббий усуллари билан жи-хонланди. Бу ерда тиш оғрининг да-волаш, тиш қўйишдан ташқари аёл-лар касалликлари ҳам даволанади.

Х. НАБИРАЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

РЕСПУБЛИКА ИХТИСОСЛАШГАН АКЦИЯДОРЛИК-ТИЖОРАТ БАНКИ

«ҒАЛЛАБАНК»

Барча миждозлар ва фуқаро-ларга қўйдагуларни маълум қи-ладики:

Марказий банкда рўйхатга олинган 1701-сонли гувоҳнома-га асосан Лоҳутий кўчасидаги 36-ўйда чет эл валюталарини алмаштириш бўйича янги пун-кт очилди.

Алмашув пункти нақд хори-жий валюта билан ҳамма тур-даги валюта айирбошлаш опе-рацияларини амалга оширади.

The American Embassy is seeking candidates to fill the vacant position of an **Agricultural Assistant**, who will perform research, contact and reporting assignments in the field of economic, trade and other aspects of agriculture. Required qualifications: collegiate degree in Agricultural Economy or closely related fields, fluent knowledge of Russian and/or Uzbek and English; operational knowledge of American software. Experience in economic research, preferably in agriculture is desirable. Application forms (to be obtained from the Embassy) should be submitted within ten days from the date of this ad. Address: 82 Chilanarskaya St. Tashkent.

XEROX 5317, 5331, 5332 ихчам нусха кўчириш машиналари кенг имкониятларга эга.

Турли ўлчамли қоғозлардан фойдаланиб асл нусха ўлчовини автомат усулда аниқлаб, икки томонлама ёки рангли қилиб нусха кўчиришингиз лозим бўлса XEROX 5317, 5331, 5332 маши-налари айни мудаодир!

XEROX машиналарининг имко-ниятлари уларнинг нархига мос тушади. Одатда XEROXнинг дилерлик тармоғи сизга эҳтиёт қисмлар ва бошқа ишлатиладиган ашёларни юқори сифатда ва мақбул нархларда кафолатлайди.

RANK XEROXнинг
Ўрта Осиё бўйича ваколатхонаси
Алмати (3272) 62-00-45
Тошкент (3712) 39-47-16

XEROX®
СИЗНИНГ ЭХТИЁЖИНГИЗГА МОС
ТУШАДИГАН НУСХА КЎЧИРИШ МАШИНАЛАРИ

Хероx 5317
-бир дақиқада А4 16 та нусха
-А3 асл нусхалардан кўчирма
-қоғоз узатиш тизимининг
автомат тартиби
-қоғозни икки тарафдан узатиш

Хероx 5331
-бир дақиқада А4 30 нусха
-50-200 фонз камайишни (кўпайтириш)
-қоғоз узатиладиган 3 тагача турли нов
-ранг тақлаш
-автоматик усулда саралаш

Хероx 5332
-бир дақиқада А4 30 нусха
-икки томонлама автомат нусха олиш
-қоғоз узатиш учун автоматик усулда нов танлаш
-қоғоз узатиш учун 6 тагача турли нов

Ксероксга хос афзалликлар
- мустаҳкамлик ва аъло
техник тавсиф.

Бизнинг ваколатли
дилерларимизга мурожаат
этинг:

ШАҲАР	ДИЛЕР	ТЕЛЕФОНЛАР
Ақтўбинск	ВТИ	(3132) 22-17-50
Алмати	Оргтехника-ДОС	(3272) 39-20-54
Алмати	Техмарказ	(3272) 33-11-79
Алмати	С.К.Б. Техинспек	(3272) 69-20-73
Алмати	Копимарказ	(3272) 60-28-48
Алмати	Глотур	(3272) 30-42-41
Атирау	Ромар Сервис	(3122) 23-58-32
Бишкек	Арашви	(3312) 21-64-43
Жезқазған	Делси	(3102) 75-76-25
Жамбул	Арасан	(3262) 24-15-26
Қарағанда	Алевс	(3212) 51-76-00
Қарағанди	Элком	(3212) 58-25-58
Кокчетав	Марина К	(3162) 24-73-27
Кустанай	Техсервис К.С	(3142) 39-57-27
Павлодар	Электротехника	(3182) 71-60-62
Павлодар	Элком-П	(3182) 47-05-91
Ташкент	Ўзбексервис	(3712) 39-43-32
Тошкент	ТЭРЭА	(3712) 98-19-20
Усть-Каменогорск	Техмарказ	(3232) 65-08-92
Чимкент	ТОО Қазоғистон	(3252) 27-98-41
Экзистуэ	Сауда	(3183) 23-93-72

Uzbek Xerox
Буюк Турон кўчаси, 41
тел.: 39-17-88, 33-54-25

XEROX®
Authorised
Dealer

The Document Company XEROX

• Янги асар билан учрашув

Амир Темур таваллудининг 660 йиллигини кенг миқошта юзасидан ўлкамизда қизғин тайёргарлик кечатган айни пайтда академик Бўрибой Ахмедовнинг «Амир Темур» асари босмадан чиқди.

Илм аҳлига яхши таниш муаллифнинг кўп таъкид қилинган тарихимизнинг ҳақиқатларини айрим-айрим ҳақиқатларини жамоатчиликка маълум қилишда биринчи қадамлардан бўлган. Худди шунингдек, Абдулла Қодирий номидаги халқ мероси нашриётида чоп этилган бу асар ҳам ана шу йўналишдаги илк уринишлардан. Уни муаллиф Ўзбекистонимиз миллий истиқлолга эришганининг тўрт йиллигига бағишлаган.

Албатта, ҳар бир йирик асар узоқ тайёргарлик маҳсули сифатида дунёга келади. Шу жиҳатдан мазкур китобнинг яратилиши ва унинг ижодкори таржimai ҳолида маънавий босқинчилик мавжуд. «Амир Темур» тарихий романининг нашр этилиши муаллиф 70 ёшга тўлган пайтга тўғри келди.

— Хурматли Бўрибой ака, мана, навбатдаги асарингиз ёруғлик юзини кўрди. Гарчи янги китобнинг босилиб чиқиш қувватини биринчи марта кечираётган бўлсангизда (ҳозиргача олимнинг 500 босма таъкидидан 350 дан ортиқ асари нашр этилган), бу асарга сўнгги муқта кўйгач, қалбингизда қандай ҳислар кечганди?

— Саволингизга жўнган жавоб бериш қийин. Асарни бошда бадиъа деб атаган эдим. Биласиз, аслида тарихшунос олимлар. Тўғри, ўрта мактабда ўқиб юрган йилларим, виллоят, туман газеталарида ишлаганимда шеърлар, ҳикоялар ва фелетонлар ёганман. Лекин адабиётчи бўлиб кетмаганман. Асар кўлемаси билан муфассал танишгандан сўнг атоқли адабимиз Оди Ёқубов уни ижобий баҳолади ва тарихий роман деб аташни тавсия қилди. Лекин китоб шу жанр талабларига жавоб бериш-бермаслиги муштарийларга ҳавола. Бу — биринчидан. Иккинчидан, «Амир Темур» менинг адабий жанрда ёзган иккинчи асарим. Биринчиси, буюк олим ва давлат арбоби Мирзо Улугбек ҳақидаги эссе эди. У 1989 ва 1994 йиллари икки марта нашр этилди, унинг русча наشري ҳам амалга оширилди. «Амир Темур» тарихий роман, Темур ҳақида ўзбек тилида ёзилган биринчи йирик китоб.

Маълумки, Амир Темур мустақил ва шўролар даврида қаттиқ қатағонга учраганди. Сирасини айтганда, тарихимиздаги бошқа улус сиймоалар ҳам қоралangan эди. Бой маданий меросимиз, аjoyиб анъана на урф-одатларимиз ҳам йўққа чиқарилганди. Мана, миллий истиқлол шарофати билан тарихимизни, илмий ва маданий меросимизни ўрганишга йўл очилди. Менинг асарим ҳам ана шу имконият натижасидир. Бирок бу борда ҳали кўп ишлар қилишимизга тўғри келади. 1864 йилдан 1991 йилгача қарийб 130 йил тарихимиз на қадриятларимизга етказилган зарар-зиённи бартараф этиш учун кўп ишлар керак бўлади. Бу савоб ишга муваффақият («муваффақият» сўзига ургў беришимнинг сабаби-шу кўп ишлар Темуршунослар, аслида «темирчилар» жуда кўпийиб келди) тарихчи олимлар, адиблар, шoirлар, расом ва ҳайкалгарлар ўз ҳиссаларини қўшишлари керак. Мен шу улўв юмушга озми-кўни улўв қўшганимдан бахтиёрман.

— Бу асарни бутун ил-

мий фаолиятининг илгирма-терма ҳосиласи деб баҳолаш мумкинми? У ҳажми аниқ катта (572 бет), яна сўнгсўз ва изохлар илова қилинган — жами 35 босма таъкидидан. Унинг қозғога тушиш жараёни ҳақида тўхталсангиз.

— Саволингиз биринчи қисмига тўхталдиган бўлсам, ушбу роман менинг Амир Темур ва темирчилар тарихи ҳамда маданиятини ўрганиш йўналишида кўп

котибининг ўринбосари Кабир Қомилловлар (бу киши менинг академияда қолишмида катта рол ўйнаган) ўтирибди. Юнус ака мендан Амир Темур ҳақида тўрт-беш босма таъкидидан ўзбек ва рус тилларида китоб ёзиб беришимни илтимос қилди. Худо ҳаққи, суюниб кетдим ва бел боғлаб ишга киришдим. Астойдил ишладим ва бир йил давомида унинг ўзбекчасини ёзиб таомладим. Бирок 1967 йилнинг куз пайтида бир кун кечқурун шу нашриёт бош муҳаррирининг ўринбосари Ҳабибулла Бектемиров бизникига кириб келди (биз кўшни эдик

чўчимиз. Булар қўлимдан келармикин, бундай ишни ундай олармикамман, деган андиша бир зум ҳаёлимни тарқ этгани йўқ. Шу саволлар баъзан ўйлантириб қуярди...

— Романда кўзлаган мақсадингизга тўла эришдингизми?

— Йўқ, албатта. Биринчидан, Ватикан ва Оврупо давлатларининг шарқ сиёсати очилмай қолди. Ваҳо-ланки, Ватикан билан Оврупо давлатлари: Венеция, Испания, Франция ва Англия Амир Темур билан Боязид Йилдирим муносабатларида, хусусан, уларнинг урушиб қолишларида катта

ўрганишга энди қўл ураёймиз. Тўғри, кейинги йилларда Темур ва темирчилар ҳақида бир-иккита йирик асар яратилди. Мен бу ўринда изланувчан, атоқли ёзувчимиз Пиримқул Қодировнинг Бобур ва шох Акбар ҳақидаги романларини, Евгений Березиковнинг «Буюк Темур» роман-хроникасини назарда тутаялман. Ишончим комилки, бу ҳақида йирик асарлар, жиддий тадқиқотлар энди яратилади. Ўсиб келаётган истеъдодли ёшларимиздан умидим катта.

Ўзимга келсам, «Амир Темур» романининг тўлатилган ва қайта ишланган нашрини амалга оширсам, дейман. Ва яна, сиҳат-саломатлик бўлса, Оллоҳ умр берса, Амир Темурнинг ўзига ўхшаш буюк авлоди ҳақида катта-кичикми бирон асар битиш ниятим бор.

— Сиз катта ҳаёт йўлини босиб ўтдингиз. Шукурлар бўлсинки, ўзингиз кутган табаррук қуларга ҳам эришдингиз. Шундай бир пайтда Сизни яхши биладиган ва қадрлайдиган муштарийларга яна қандай тилакларингиз бор?

— Муштарийларга, айниқса, ёшларга айтганим битта гапим бор. Президентимиз «Ўзбекистоннинг келажиги буюк давлат» деган олий бир широнни ўртага ташлаганлар. Ўтмишда шундай мавқедаги давлатларимиз бўлган. Темур тузган буюк салтанат ҳам шулар жумласидандир. Ана шундай қиёфадagi улўв давлатни, иншоолўв, сизлар қурасизлар. Бизлар эса унга гишт қўйиб кетаялмиз. Бу улўв мақсадга, аввало, бирлик ва ҳамжихатлик билан эришиш мумкин. Уммондек теран ақл эгаси буюк бобокалонимиз Амир Темур шундай таъкидлаган эди: «Агар сизлар тарқоқ ҳолда бўлсанларингиз, душманларингиз худди ҳовузга шўнгигандек қон дарёларингизда сузаядилар». Иттифоқлида ҳам гап кўп. «Агар фикрларингиз иттифоққа қилиб, орзу-ҳавасингиз бир бўлса, — деб айтган эди яна бобоимиз, — фарзандларингиз улғайиб, душманларингиз мағлуб бўладилар». Сўнгра эса мамлакат фаровонлиги ҳар бир кишининг ўз ўрнида ҳалол ва сиқилидиган меҳнат қилишига боғлиқ. «Бирон ишни қилишга қасд қилган бўлсанг, бутун сеҳнинг, вужудин билан тиришиб, битирмагунча ундан қўл торتما», — деб уқтирган ҳазрат Амир Темур. Шунингдек, муштарийлар, лоқайлик, ҳасад ва маҳаллийчилик балосидан қутулишимиз керак. Маҳаллийчилик кайфияти қучайган пайтларда ўзгаларнинг асоратига тушиб қолганмиз. Лоқайлик эса охири-оқибат кишини ироласиз қилиб қўяди ва қўлга айлантиради. Бунинг ўрнига мустақил фикрларга ўрганишимиз, ўзгичимизни аниқлашимиз зарур. Ўнг ёмон — ҳасад ёки бошқача қилиб айтганда, ўзганининг ютўқ-муваффақиятларини кўрмаслик. Бу ёмон иллатдан қанча тез қутулсак, шунча яхши...

рол ўйнадилар. Улар бу билан икки ютўқни қўлга киритдилар: биринчидан, Оврупонинг катта қисмини қудратли турк армияси тарафидан босиб олинишининг олдини олдилар; иккинчидан, Темур билан Боязидни уруштириб қўйиб, икки қудратли турк давлатини қучсиэлант иришга эришдилар. Бу икки омил эса Оврупо давлатларининг Шарқ мамлакатларига кириб олишига йўл очди. Масалани пухта ўрганиш керак эди. Хусусан, Темур ва Венеция, Испания, Франция, Англия подшоҳлари ўртасида олиб борилган ёзишмаларни кўриб чиқиш, ўша вақтларда Оврупода бу ҳақида битилган асарларнинг асосийларини, ҳеч бўлмаганда Ж. Деловиланинг Оврупо давлатларининг Туркияга қарши салб юришлари, Сильвестре де Сасининг Мироншоҳнинг Францияга бошқа христиан мамлакатлари подшоҳлари билан ёзишмалари ҳақида асари, Марино Санудонинг «Венеция дождарларининг ҳаёти» китоби, архиепископ Иоаннининг Темурнинг ҳаётига бағишланган муҳим кузатишлари билан батафсил танишиб чиқиш зарур эди. Шунингдек, асарда баён этилган ҳамма воқеалар ҳам тўла очиб берилган деб айталайман, кўпгина ҳолисалар, тарихий жараёнлар шунча қайд этиб ўтилган, ҳолос.

Асардаги бу ва бошқа камчиликлар саломатлигини берса, унинг кейинги нашрида баҳоли имкон бартараф қилинади.

— Китобхоналар шу мавзуда яна қандай асарларингизни ўқитишлари мумкин?

— Темур на темирчилар даври тарихи на маданияти кўп миш йиллик ўтмишимиз шодасида қўйилдек порлаб турган сержил дурдир. Бу дурнинг ҳали бирон қирраси очилганича йўқ, уни

(Дода, йирик тарихий сиймоалар ҳақида бир эмас, бир неча ўнлаб асарлар яратилади, зеро уларнинг кўп қиррали фаолияти ана шундай эътиборга асос бўлади. Бирок уларнинг қаторида санокки намуналарига муштарийлар ёдида сақланади. Жумладан, Наполеон ҳақида академик Е. Тарле, Чингизхон тўғрисида В. Ян, Петр I ҳаёти Алексей Толстой асарида ёки Дмитрий Донскойни Сергей Бородин меърига етказиб тасвирлаган, дейишди. Худди шунингдек, соҳибқирон Амир Темур ҳақида ҳам тўла шайхонат берадиган асарларини бери китобхоналар мулкига айланган бўлса, ажаб эмас. Роман битиш учрашувимиз ҳайри бўлсин.

Ҳақим САТТОРИЙ,
«Халқ сўзи» мухбири.

ЗОҲИДЖОН ОБИДОВ

бий ҳодим бўлиб ишлади. Зоҳиджон Обидов «Янги ойнинг ўроғи», «Совга», «Қўлингиз бер», «Зебо» ва бошқа шеърли тўпламлар, ўндан ортиқ дoston, кўпгина ҳажвий асарлар муаллифи эди. У қўшиқчи

Республикаси Уруш ва меҳнат фахрийлари кенгаши уюшмаси.

шoir сифатида мухлислар орасида айниқса кенг шўҳрат қозонди.

Зоҳиджон Обидов М. Лермонтов, Т. Шевченко, Р. Ҳамзатов, М. Бажаи, С. Михалков, Ш. Петефи каби машҳур шoirларнинг бир қанча асарларини ўзбек тилига таржима қилди.

Зоҳиджон Обидов ўзининг даражали шўҳрат орден, жанговор нишонлар, «Меҳнат фахрийси» нишони, «Ўзбекистонда хизмат кўрсатган маданият ҳодими» унвони билан тақдирланган эди.

Маҳир шoir ва таржимон, аjoyиб инсон Зоҳиджон Обидовнинг хотираси халқимиз қалбида абадий яшайди.

• Обуна-96

«МУЛОҚОТ» — МУЛОҚОТГА ЧОРЛАЙДИ

Давримизнинг энг долзарб масалаларига дадил муносабат билдирадиган, халқимиз тарихи, унинг бой маданий мероси ва анъаналарини кенг тарғиб қилиш асосида ўзбек миллий маффурасини шакллантиришга катта ҳисса қўшаётган «Мулоқот» журнади кўнглингизга нур, қондонингизга файз, қалбингизга шўвр, онгингизга зий бахш этишига имономиз.

Журналимиз саҳифаларида «Туркистоннинг буюк мутасаввуфлари» руқни остида ҳазрати Имом Бухорий, Ат-Термизий, Хожа Аҳмад Яссавий, Хожа Баҳовуддин Нақшбанд, Сулаймон Бокорғоний, Хожа Аҳрори Вали, Маҳдуми Аъзам, Сўфи Оллоёр, Абдуллоҳиқ Фихривоний сингари муулмон Шарқининг буюк мутасаввуф доғишмандлари ҳаёти ва фаолиятига онд мақолалар эълон қилинди.

Айниқса, Пайгамбаримиз ва у кишининг буюк халифалари — Абу Бакр Сидиқ, Умар ибн Хаттоб, Усмон ибн Аффон, Али ибн Абу Толиб ҳазратларининг ҳаёти ва амоллари ҳақидаги туркум мақолалар уқувчиларга яхши таассурот қолдиради.

«Мулоқот» айниқса мустақил йилларда муштарийлар ишончини қозониб, уларнинг меҳрига сазовор бўлди, дилларига чиқоқ экди, доно ҳамсўхбатга айланади.

«Мулоқот» 1996 йилда «Муқаддас шаҳарлар», «Мен буюк юрт ўғлидурман», «Истиқлол на маънаият», «Ҳар чинордан бир япроқ», «Бир асар тарихи», «Тарих билан юзма-юз», «Туркистоннинг буюк сиймоалари», «Ҳалқ севган достонлар», «Ўзбекона лутф», «Дилдаги гаплар» қа-

би янги рухларда халқимизнинг миллий-маънавий қадриятлари, замонавий ижтимоий ҳаётини кенг ёритади.

Шу билан бир қаторда халқимиз дилида чуқур жой олган таниқли шoir ва адибларнинг янги битган тарихий, тасаввуфий, фалсафий руҳдаги назмлари, янги мансура, ҳикоя ва қиссалари, олимларимизнинг адабий, тарихий, фалсафий баёла ва тадқиқотларини, Шарқ-Ғарб алломалари Форобий, Беруний, Ибн Сино, Фазлолий, Умар Ҳайём, Ибн Халдун, Ибн Баттута, Данте, Шекспир, Гете асарлари ҳамда азиз-авлиёлар ҳаёти ва ижодини мунтазам ёриб боради.

Биз азиз муштарийларимизнинг санъат, гузаллик ва табиғатга нечоғлиқ ошўфталгини ҳам ёддан чиқарганимиз йўқ. Шу боисдан ҳам журналимиз зарварқларда жонажон Ватанимизнинг истиқлолини, бутуни ва келажигини акс эттирувчи хилма-хил ва бетакрор, гонг жозибали сураат-ланҳалар, муйқалам усталарининг ўлмас асарларини намуналар бериб беришни режалаштираялмиз.

Журналимиз ташкил этилганидан бўён мунтазам равишда давом этаётган «Мулоқот» дағиқасини муштарийларимиз севиб

қолишди. Мазкур руқнда бу йил ҳам зарур маслаҳатлар, қизиқарли воқеалар, диққатга сазовор фикрларни ёритиш кўзда тутилган.

Хуллас, «Мулоқот»нинг асосий йўналиши миллиятимиз тарихи, бутуни ва келажиги ҳақида халқимизга кўпроқ маълумот беришдан иборатдир.

Бутунги бозор иқтисоди шароитида барча нашрлар каби «Мулоқот» журнади ҳам оғир вазиятни бошдан кечирмоқда.

Қаторда норинг бўлса, юкинги ерда қолмайди, дейди доно халқимиз. «Мулоқот»нинг норинг Сизиз азиз муштарий! Беш йилдан бўён хизматингизда бўлган журнал атар Сизни рози қилиб, қалбингиздан чуқур жой ололган бўлса, сиз ҳам бу йил марҳаматингизни дариг тутмасиз деб ишонамиз.

Ошқора, самимий мулоқотга иштиёқингиз бўлса, ўзингизга ҳақларда, кўнглингизга яқин дўст топмоқчи бўлсангиз «Мулоқот» журнадига ёзилинг!

Журнал бир йилда 6 марта чиқади. Муштарийлар учун бир сонининг обуна баҳоси 15 сўм, олти ойга 45 сўм, бир йилга 90 сўм. Ташкилотлар учун бир сонини 30 сўм, олти ойга 90 сўм, бир йилга 180 сўм.

Чинакам уқувчи учун обуна энг қўлай имконият. Индекси: 75401. Сотувга чекланган миқдорда чиқади.

Муҳтарам уқувчи! Ёнгарюн, энг маъмули миллий, ижтимоий-сиёсий ва тарихий бадиий журналга обуна бўлишга шойилинг!

«Мулоқот» журнади таҳририяти.

«Шўбла» савдо уйи қуввати 25, 40, 60, 75, 150, 300, 500 ватт бўлган чўлганма лампа, ЛБ-20, ЛБ-40 люминисценция лампалари, ДРЛ-250, ДРЛ-400 симобли лампаларни таклиф этади. РКУ РСР, ЛПО шамчироқлар, прожектор лампалари, кварци-галогенли, автомобиль ва бошқа лампаларга буюртма қабул қилинади.

Чирчиқ III. Ҳайдаров кўчаси, 1. Факс: (271) 54089.

Тошкент ш. Пушкин кўчаси, 59.

Тел: 68-68-24, факс: (3712) 38-67-25.

Симарқанддаги дилер: «Отабек» АТНО,

тел.: (3662) 35-56-04.

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси
Олий Мажлиси Кенгаши ва
Ўзбекистон Республикаси
Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир:
Анвар ЖҲАБОВ.

БҲУЛИМАР:
Парламент 33-57-34;
Халқаро 33-07-48;
Қишлоқ хўжалиги 36-07-94;
Иқтисодиёт 36-36-65;
Маънавият 36-35-60;
Аxbорот 36-29-89;
Тўғри муҳарририни 33-10-28.

• МАЊИЛИМИЗ:
700000, РСР
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 19-уй.

Навбатчи муҳаррир — И. Худоберова.
Навбатчи — Ф. Санас.